Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0216

Komisijas 2025. gada ziņojums par Melnkalni

Eiropas Parlamenta 2026. gada 17. jūnija rezolūcija par Komisijas 2025. gada ziņojumu par Melnkalni (2025/2253(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Melnkalnes Republiku, no otras puses[1], kas stājās spēkā 2010. gada 1. maijā,

– ņemot vērā Melnkalnes 2008. gada 15. decembra pieteikumu dalībai Eiropas Savienībā,

– ņemot vērā Komisijas 2010. gada 9. novembra atzinumu par Melnkalnes pieteikumu dalībai Eiropas Savienībā (COM(2010)0670), Eiropadomes 2010. gada 17. decembra lēmumu piešķirt Melnkalnei kandidātvalsts statusu un Eiropadomes 2012. gada 29. jūnija lēmumu sākt sarunas ar Melnkalni par pievienošanos ES,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1529 (2021. gada 15. septembris), ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA III)[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1449 (2024. gada 14. maijs), ar ko izveido Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānismu[3],

– ņemot vērā prezidentvalsts secinājumus pēc Eiropadomes Saloniku sanāksmes 2003. gada 19. un 20. jūnijā,

– ņemot vērā ES un Rietumbalkānu valstu samitu deklarācijas, kas tika pieņemtas attiecīgi 2018. gadā Sofijā (Bulgārija), 2020. gadā

---

1 OV L 108, 29.4.2010., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/224/oj.
2 OV L 330, 20.9.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 OV L, 2024/1449, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

Zagrebā (Horvātija) un 2021. gadā Brdo pri Kranju (Slovēnija),

– ņemot vērā Rietumbalkānu valstu vadītāju 2025. gada 1. jūlijā Skopjē (Ziemeļmaķedonija) notikušo sanāksmi par Jauno izaugsmes plānu Rietumbalkāniem,

– ņemot vērā ES un Rietumbalkānu 2025. gada 17. decembra samita deklarāciju,

– ņemot vērā prezidentvalsts 2025. gada 16. decembra secinājumus par paplašināšanos,

– ņemot vērā 2014. gada 28. augustā sākto Berlīnes procesu,

– ņemot vērā 2025. gada 22. oktobrī notikušā 2025. gada Berlīnes procesa samita priekšsēdētāja secinājumus,

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu "Ekonomikas un investīciju plāns Rietumbalkāniem" (COM(2020)0641),

– ņemot vērā Komisijas 2023. gada 8. novembra paziņojumu "Jauns izaugsmes plāns Rietumbalkāniem"(COM(2023)0691),

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 20. marta paziņojumu par reformām pirms ES paplašināšanās un politikas pārskatiem (COM(2024)0146),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 8. jūlija paziņojumu "2025. gada ziņojums par tiesiskumu. Tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā" (COM(2025)0900) un tam pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu "2025. gada ziņojums par tiesiskumu – valsts sadaļa par tiesiskuma situāciju Melnkalnē" (SWD(2025)0929),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 4. novembra paziņojumu "2025. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku" (COM(2025)0690) un tam pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu "2025. gada ziņojums par Melnkalni" (SWD(2025)0754),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 2. jūnija pārskatu un valsts novērtējumu par Melnkalnes ekonomikas reformu programmu un Padomes 2025. gada 13. maija kopīgos secinājumus par ekonomikas un finanšu dialogu ar reģionālajiem partneriem,

– ņemot vērā rezultātus, kas gūti ES un Melnkalnes starpvaldību pievienošanās konferencēs 2021. gada 22. jūnijā, 2021. gada 13. decembrī, 2024. gada 29. janvārī, 2024. gada 26. jūnijā, 2024. gada 16. decembrī, 2025. gada 27. jūnijā, 2025. gada 16. decembrī, 2026. gada 26. janvārī un 2026. gada 17. martā,

– ņemot vērā 2022. gada 14. jūlijā notikušās 11. ES un Melnkalnes Stabilizācijas un asociācijas padomes sanāksmes rezultātus,

– ņemot vērā ES sarakstu ar jurisdikcijām, kas nodokļu nolūkos nesadarbojas,

– ņemot vērā deklarāciju un ieteikumus, kas tika pieņemti ES un Melnkalnes Stabilizācijas un asociācijas parlamentārās komitejas 23. un 24. sanāksmē, kas notika attiecīgi 2025. gada 2. un 3. aprīlī un 2025. gada 18. un 19. septembrī,

– ņemot vērā Melnkalnes pievienošanos NATO 2017. gada 5. jūnijā,

– ņemot vērā Parlamenta iepriekšējās rezolūcijas par Melnkalni,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A10-0143/2026),

A. tā kā paplašināšanās ir svarīgs ES ārpolitikas instruments un stratēģisks ieguldījums Eiropas kontinenta mierā, drošībā un labklājībā, jo īpaši saistībā ar izmaiņām ģeopolitiskajā vidē un drošības problēmām Eiropā;

B. tā kā katra kandidātvalsts tiek vērtēta tikai atbilstoši tās sasniegumiem Kopenhāgenas kritēriju izpildē, piemērojot stingrus, taču taisnīgus nosacījumus un prasot izmērāmus rezultātus, jo īpaši tiesiskuma jomā un attiecībā uz pieskaņošanos ES vērtībām un kopējai ārpolitikai un drošības politikai;

C. tā kā Melnkalne 2008. gadā iesniedza pieteikumu dalībai ES; tā kā 2010. gadā tai tika piešķirts kandidātvalsts statuss; tā kā sarunas sākās 2012. gadā; ņemot vērā, ka Melnkalnes valdība ir paziņojusi par savu mērķi līdz 2028. gadam kļūt par 28. ES dalībvalsti;

D. tā kā Melnkalne ir kandidātvalsts, kas ir panākusi vislielāko progresu ceļā uz pievienošanos ES; tā kā Melnkalne ir atvērusi visas 33 sarunu sadaļas, no kurām dažas jau ir slēgtas; tā kā turpmākais progress ir atkarīgs no noturīgiem rezultātiem reformu īstenošanā, jo īpaši 23. un 24. sadaļā;

E. tā kā ES ir Melnkalnes uzticamākā partnere un tai uzticas 69 % valsts iedzīvotāju, kas ir viens no šajā reģionā augstākajiem uzticēšanās ES rādītājiem; tā kā tas politiskajiem dalībniekiem uzliek vēl lielāku pienākumu īstenot atbildīgas, konsekventas un efektīvas reformas;

F. tā kā gan kandidātvalstu, gan ES pastāvīga politiskā apņemšanās ir būtiska, lai saglabātu paplašināšanās procesa konsekvenci, uzticamību, pārredzamību un vispārējo efektivitāti; tā kā divpusējie jautājumi ir jārisina divpusēji un tos nedrīkstētu izmantot, lai bloķētu vai vēl vairāk politizētu paplašināšanās procesu;

G. tā kā ES joprojām ir Melnkalnes galvenā ekonomiskā un finansiālā partnere un tās lielākā tirdzniecības partnere; tā kā netraucēta

tirdzniecības un transporta plūsmu darbība starp Melnkalni un ES ir būtiska ekonomikas stabilitātei, piegādes ķēdes noturībai un valsts pakāpeniskai integrācijai ES iekšējā tirgū;

H. tā kā Melnkalnes stabilitāte ir būtiska Rietumbalkānu valstu un ES drošībai; tā kā ārējie politiskie projekti, kuru mērķis ir pārrobežu ietekme etniskās vai reliģiskās piederības dēļ, var apdraudēt reģiona valstu suverenitāti un konstitucionālo kārtību; tā kā Rietumbalkānu nākotne ir saistīta ar Eiropas integrāciju, nevis ar konkurējošām ģeopolitiskām ietekmes sfērām vai etniski noteiktām reģionālām savienībām;

I. tā kā Melnkalne joprojām ir neaizsargāta pret mēģinājumiem manipulēt ar informācijas telpu no ārvalstīm un no iekšienes; tā kā Komisija ir uzsvērusi nepieciešamību novērst ārvalstu iejaukšanos un manipulēšanu ar informāciju, tostarp dezinformāciju, un stiprināt sabiedrības noturību; tā kā Krievija ir centusies palielināt savu ietekmi Rietumbalkānos, tostarp Melnkalnē, stratēģiski izmantojot reliģiskus, kultūras un tā dēvētos vērtībās balstītos vēstījumus, kuru mērķis ir veidot publisko diskursu un apdraudēt eiroatlantisko integrāciju;

J. tā kā, neraugoties uz zināmu institucionālo progresu, korupcija un organizētā noziedzība joprojām pastāv vairākās Melnkalnes ekonomikas nozarēs un publiskajās iestādēs;

K. tā kā saskaņošana ar ES *acquis* nodokļu un labas nodokļu pārvaldības jomā joprojām ir finanšu stabilitātes un uzticības stūrakmens saistībā ar pievienošanos ES;

Apņemšanās pievienoties ES

1. atzinīgi vērtē Melnkalnes pastāvīgo progresu ar ES saistīto reformu īstenošanā, kura pamatā ir plaša politiskā iesaiste un apņemšanās pabeigt sarunas līdz 2026. gada beigām; atzinīgi vērtē to, ka 2025. gadā provizoriski tika slēgtas vēl sešas sarunu sadaļas un 2026. gadā – četras, tādējādi kopā slēgtas 16 sadaļas; atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu šīs valsts nākotnei ES; atzinīgi vērtē to, ka Padomē ir izveidota *ad hoc* darba grupa, kuras uzdevums ir izstrādāt pievienošanās līgumu ar Melnkalni, un uzskata to par svarīgu un savlaicīgu soli, lai virzītu uz priekšu Melnkalnes pievienošanās ES procesa noslēguma posmu un atkārtoti apstiprinātu ES apņemšanos paplašināties;

2. atkārtoti apstiprina, ka Melnkalne joprojām ir ES pievienošanās procesa līdere, un uzsver, ka paplašināšanās temps un secība arī turpmāk ir jānosaka, pamatojoties uz individuālo nopelnu principu; uzsver, ka progresu ceļā uz dalību Eiropas Savienībā būtu jāvērtē, stingri balstoties uz noteiktu kritēriju objektīvu izpildi; aicina uz ilgtspējīgu reformu centieniem atbildēt ar vienlīdz ticamu, paredzamu un savlaicīgu ES perspektīvu; uzsver, ka paplašināšanās politikas integritātes pamatā ir konsekvence, taisnīgums un

vienlīdzīga attieksme, kas atspoguļo katras kandidātvalsts apliecināto sagatavotības līmeni;

3. atzinīgi vērtē Melnkalnes iedzīvotāju plašo un konsekvento atbalstu valsts virzībai uz Eiropu, jo pārliecinošs vairākums iedzīvotāju pauž pārliecību par Melnkalnes nākotni Eiropas Savienībā;

4. mudina visus politiskos dalībniekus neatslābt, uzturēt dinamiku, turpināt virzību uz pievienošanās sarunu veiksmīgu noslēgšanu un pastiprināt centienus nepieciešamo reformu īstenošanai; uzsver, ka šajā ziņā ir vajadzīga politiskā stabilitāte un partiju konstruktīva sadarbība; uzsver, ka patiess progress ir atkarīgs no pieņemto reformu efektīvas īstenošanas un noturīgiem izmērāmiem rezultātiem tiesiskuma jomā, tostarp galīgo notiesājošo spriedumu pasludināšanas augsta līmeņa korupcijas un organizētās noziedzības lietās; mudina Melnkalni turpināt virzību uz slēgšanas kritēriju izpildi, jo īpaši attiecībā uz 23. un 24. sadaļu;

5. aicina visas valsts iestādes rīkoties institucionālās atbildības garā, nodrošinot, ka politiskās atšķirības nekavē ar ES saistītu reformu pieņemšanu un īstenošanu; uzsver, ka ES dalības stratēģiskā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai jāpaliek kopīgai valsts prioritātei, kas ir svarīgāka par partiju apsvērumiem; aicina Melnkalnes parlamentu un valdību nepieļaut, ka identitātes politika novirza uzmanību no ES darba kārtības vai saspīlē attiecības ar kaimiņvalstīm, un nodrošināt to, ka Melnkalne stingri turpina virzību uz ES;

6. mudina Melnkalni kā valsti, kura pievienošanās procesā tikusi vistālāk, turpināt pildīt konstruktīvu un stabilizējošu lomu reģionā un ar savu līderību parādīt, ka suverenitāte, pilsoniskā identitāte un Eiropas integrācija cita citu papildina;

7. atzinīgi vērtē Melnkalnes nelokāmo un pilnīgo pieskaņošanos ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai, tostarp ES ierobežojošajiem pasākumiem, jo īpaši tiem, kas attiecas uz Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, kā arī tās principiālo nostāju Apvienoto Nāciju Organizācijā un dalību ES krīzes pārvaldības misijās un operācijās, kā arī NATO un citās starptautiskās daudzpusējās misijās, tostarp ES jūras spēku operācijā „ATALANTA“, ES militārās palīdzības misijā Ukrainas atbalstam *(EUMAM Ukraine)* un Kosovas spēkos; atzinīgi vērtē Melnkalnes parlamenta lēmumu apstiprināt valsts dalību misijā *„EUMAM Ukraine“*; atkārtoti apstiprina, ka Melnkalnes konsekventā pieskaņošanās ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai, tostarp ierobežojošajiem pasākumiem pret Krieviju, ir galvenais tās stratēģiskās orientācijas rādītājs;; uzsver, ka tai ir jāpaliek nelokāmai; uzsver, ka Melnkalnes politisko pārstāvju nelokāma apņemšanās nodrošināt valsts neatkarību un stratēģisko orientāciju uz Eiropu joprojām ir galvenais politiskais kritērijs līdzās tehniskajiem reformu kritērijiem;

8. atzinīgi vērtē ES un Melnkalnes drošības un aizsardzības dialogu, tostarp strukturētu apmaiņu par sadarbību drošības un aizsardzības jomā, noturību pret jauniem apdraudējumiem un sadarbību Ukrainas atbalstam;

9. atzinīgi vērtē Melnkalnes parlamenta lēmumu nosūtīt valsts bruņoto spēku pārstāvjus dalībai misijā *„EUMAM Ukraine“*, tādējādi skaidri un nelokāmi apliecinot pieskaņošanos ES un NATO drošības prioritātēm; atgādina, ka Melnkalne ir svarīga ES sabiedrotā šajā reģionā; atzinīgi vērtē Melnkalnes valdības lēmumu izpildīt apņemšanos 2 % IKP atvēlēt aizsardzības izdevumiem;

10. turpina paust nopietnas bažas par pastāvīgo un arvien intensīvāko ārvalstu iejaukšanos, destabilizācijas centieniem, hibrīddraudiem un dezinformācijas kampaņām, ko Melnkalnē veic trešo valstu dalībnieki un kuru mērķis ir graut Melnkalnes demokrātiskās iestādes, sabiedrības saskaņu un stratēģisko orientāciju uz dalību ES un NATO; uzsver, ka šāda iejaukšanās ir tiešs izaicinājums tiesiskumam, demokrātiskai pārvaldībai un valsts suverenitātei; jo īpaši norāda uz Ķīnas, Krievijas un Serbijas ļaunprātīgo ietekmi;

11. ar nopietnām bažām atzīmē ziņojumus par to, ka Serbijas prezidenta *A. Vučiča* atbalstītāji 2026. gada 3. jūnijā devās uz Tivatu, mēģinot destabilizēt Melnkalni un traucēt ES un Rietumbalkānu valstu samitu; turklāt norāda, ka dažas no iesaistītajām personām iepriekš bija identificētas valdībai lojālos mītiņos, piedalījās centienos apspiest studentu protestus Serbijā un bija sodītas par vardarbīgiem noziedzīgiem nodarījumiem vai pārkāpumiem; stingri nosoda ar Serbijas valdošo partiju saistīto struktūru rīcību, kuras mērķis bija destabilizēt Melnkalni un apdraudēt tās virzību uz pievienošanos ES;

12. aicina ES un NATO izstrādāt pielāgotu atbalstu un pastiprināt sadarbību ar Melnkalni, lai ieviestu stingrākus pasākumus cīņai pret šādiem hibrīddraudiem, ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un slēptu politiskas finansēšanu, kā arī lai stiprinātu sabiedrības un iestāžu noturību, tostarp uzlabojot kiberdrošību, veicinot medijpratību visos izglītības līmeņos, nodrošinot atbilstošu skolotāju apmācību un mūsdienīgus mācību resursus, stiprinot stratēģisko komunikāciju, uzlabojot dezinformācijas apkarošanas spējas un stiprinot mediju īpašumtiesību pārredzamību; mudina Komisiju nodrošināt, ka Melnkalne var pilnībā izmantot Eiropas demokrātijas vairoga sniegtās priekšrocības; aicina Melnkalnes drošības un izlūkošanas dienestos ieviest stingrākus pārbaudes un integritātes mehānismus;

13. pauž bažas par to, ka ārējie dalībnieki izmanto reliģiskās iestādes politiskos nolūkos; uzsver, ka reliģiskajām organizācijām ir jādarbojas pārredzami un neatkarīgi no ārvalstu politiskās ietekmes, un pilnībā jāievēro Melnkalnes konstitucionālā un sekulārā sistēma;

14. aicina ES un Melnkalni turpināt un ievērojami stiprināt mērķtiecīgu stratēģisko komunikāciju par paplašināšanās un dalības ES priekšrocībām, pieņemot proaktīvāku un vietējām vajadzībām pielāgotu pieeju un rīkojoties ciešā sadarbībā ar valsts iestādēm un pilsonisko sabiedrību; ar bažām atzīmē, ka saskaņā ar jaunāko īpašo Eirobarometra aptauju tikai 39 % Melnkalnes pilsoņu uzskata, ka ir labi vai ļoti labi informēti par ES;

15. atzinīgi vērtē Melnkalnes parlamenta aktīvo iesaistīšanos ES un Melnkalnes Stabilizācijas un asociācijas parlamentārajā komitejā;

16. atzinīgi vērtē pilsoņu foruma „Pilsoņi Eiropas Savienības paplašināšanās centrā” rīkošanu, kurš 2025. gada 20. un 21. septembrī notika Podgoricā, Melnkalnē;

17. atzinīgi vērtē Nikšičas izraudzīšanu par 2030. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu un Podgoricas izvēli par 2028. gada Eiropas jaunatnes galvaspilsētu, uzsverot to lomu jauniešu iesaistīšanās, inovācijas, kultūras apmaiņas un ciešāku saišu veicināšanā starp Melnkalni un ES;

Demokrātija un tiesiskums

18. uzsver Melnkalnes parlamenta nozīmi pievienošanās procesā un uzsver tā galveno lomu demokrātiskās pārskatatbildības, parlamentārās uzraudzības un likumdošanas procesa pārredzamības nodrošināšanā; aicina uz konstruktīvu dialogu un sadarbību visā politiskajā spektrā, lai pieņemtu augstas kvalitātes tiesību aktus, kas atrisina vai būtiski uzlabo strukturālās problēmas un ļauj Melnkalnei virzīties uz priekšu pievienošanās ceļā; uzsver, ka ciešai sadarbībai starp Melnkalnes valdību un parlamentu ir izšķiroša nozīme reformu savlaicīgā un efektīvā īstenošanā; uzsver, ka likumdošanas procesa paātrināšanai nevajadzētu ierobežot jēgpilnas parlamentārās debates vai opozīcijas lomu, un aicina nodrošināt pienācīgu līdzsvaru starp reformu tempu un likumdošanas kontroles kvalitāti;

19. atzinīgi vērtē grozījumus Melnkalnes vēlēšanu likumā, jo īpaši tos, kas attiecas uz vēlēšanu kampaņu finansēšanas un mediju uzraudzību, vēlēšanu integritāti, dzimumu kvotām vēlēšanu sarakstos un vienotu vietējo vēlēšanu dienu; mudina Melnkalni pilnībā pieskaņoties ES standartiem un pilnībā īstenot visus neizpildītos ieteikumus, ko sniedzis Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību birojs un Pretkorupcijas starpvalstu grupa, jo īpaši attiecībā uz politisko partiju izdevumu pārredzamību, tostarp attiecībā uz ziņošanu par tiem līdzekļu tēriņiem, kas paredzēti sieviešu organizācijām politiskajās partijās, politisko reklāmu tiešsaistē, tostarp sponsoru un mērķauditorijas kritēriju atklāšanu, kā arī par valsts resursu ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, vēlētāju reģistra atjaunināšanu un dzīvesvietas reģistrācijas jautājumu risināšanu; atgādina, ka tas būtu jādara, izmantojot pārredzamu un iekļaujošu

apspriešanās procesu ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām; aicina Melnkalnes iestādes pirms vēlēšanām sistemātiski aizsargāt vēlēšanu informācijas vidi, izveidojot ātrus sadarbības kanālus starp vēlēšanu administrāciju, mediju regulatoru un kompetentajām iestādēm, lai atklātu koordinētu dezinformāciju un nelikumīgu iejaukšanos un reaģētu uz to, vienlaikus pilnībā ievērojot vārda brīvību;

20. atzinīgi vērtē Melnkalnes iekļaušanu Komisijas 2025. gada ziņojumā par tiesiskumu;

21. aicina ātrāk veikt tiesnešu iecelšanu, izmantojot uz nopelniem balstītas un pārredzamas procedūras, kas ir brīvas no politiskas ietekmes, pamatojas uz kompetenci un godīgumu un norit raiti, tostarp attiecinot to arī uz iecelšanu Konstitucionālajā tiesā un Tieslietu un prokuratūras padomēs, tomēr pilnībā ievērojot noslēguma kritēriju prasības; uzsver pilnībā funkcionējošas Konstitucionālās tiesas izšķirošo nozīmi tiesiskās kārtības un vēlēšanu sistēmas stabilitātes nodrošināšanā; pauž nopietnas bažas par ilgstošo kavēšanos Konstitucionālās tiesas tiesneša iecelšanā, kas var apdraudēt tiesas pilnvērtīgu darbību, kaut tā ir viena no svarīgākajām iestādēm tiesiskuma un ES integrācijas aizsardzībā;

22. mudina Melnkalni turpināt saskaņot savu tiesisko regulējumu ar ES *acquis* un Eiropas standartiem tiesu neatkarības, atbildības, objektivitātes, integritātes un profesionalitātes jomā, kā arī īstenot atlikušos ieteikumus; aicina uzlabot tiesu sistēmas efektivitāti, tostarp samazināt neizskatīto lietu skaitu, jo īpaši korupcijas un organizētās noziedzības lietas, kas ir būtiski, lai stiprinātu sabiedrības uzticību un izpildītu ES dalības nosacījumus; atgādina, ka slēgšanas kritēriju izpildei praksē ir vajadzīgi reāli rezultāti, tostarp uzlaboti darba apstākļi, pietiekams darbinieku skaits un efektīva lietu pārvaldība, jo pastāvīgi strukturālie trūkumi joprojām ietekmē tiesu iestāžu efektivitāti; atzinīgi vērtē pasākumus, kas vērsti uz tiesnešu karjeras pievilcības palielināšanu; aicina Melnkalni pieņemt likumu par atalgojumu un citām tiesībām, kas saistītas ar tiesnešu un Konstitucionālās tiesas locekļu pienākumu pildīšanu, lai nodrošinātu tiesnešiem un prokuroriem atbilstošu, stabilu un prognozējamu atalgojumu un darba apstākļus, kas ir būtiski priekšnoteikumi viņu neatkarībai un tiesu sistēmas pienācīgai darbībai;

23. norāda, ka pilsoniskās sabiedrības eksperti ir pauduši nopietnas bažas par valdības ierosināto grozījumu saturu attiecībā uz Prokuroru padomi, jo tie būtiski nenostiprina tās neatkarību un var pat apgrūtināt patiesi neatkarīgu Prokuratūras padomes sastāva nodrošināšanu; ar bažām norāda, ka, neraugoties uz opozīcijas un pilsoniskās sabiedrības asu kritiku, ir pieņemti grozījumi Likumā par iekšlietām un Likumā par Valsts drošības aģentūru; aicina ievērot pārredzamas procedūras un nodrošināt patiesu sadarbību un apspriešanos ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām,

tostarp opozīciju, juridiskajiem ekspertiem un Komisiju, jo īpaši par visiem tiesību aktiem, kas attiecas uz ES integrācijas procesu;

24. stingri nosoda biežo politisko un sabiedrisko spiedienu uz tiesnešiem un prokuroriem un aicina kompetentās iestādes nekavējoties un efektīvi rīkoties, lai aizsargātu viņu neatkarību un integritāti;

25. aicina turpināt uzlabot rezultātus attiecībā uz izmeklēšanu un saukšanu pie atbildības augsta līmeņa korupcijas lietās, tostarp veikt aktīvu konfiskāciju; mudina Melnkalni pastiprināt proaktīvu izmeklēšanu un saukšanu pie atbildības par augsta līmeņa korupciju un stiprināt tiesu un korupcijas apkarošanas struktūru spējas un sniegumu; norāda, ka Korupcijas novēršanas aģentūra turpina darboties ar vadības nepilnībām, ierobežotu personālu un nepietiekamu finansiālo neatkarību, kas ierobežo tās vispārējo ietekmi, un aicina veikt pasākumus, lai nodrošinātu tās pilnīgu darbības, finansiālo un funkcionālo neatkarību saskaņā ar Eiropas standartiem; aicina turpināt saskaņošanu ar ES acquis un ES standartiem cīņā pret korupciju un mudina Melnkalni pievērsties visiem vēl neizpildītajiem ieteikumiem šajā jomā;

26. aicina īstenot visaptverošu integritātes politiku, lai aizsargātu tiesībaizsardzības iestādes un tiesu varu no korupcijas un organizētās noziedzības; aicina izveidot disciplinārās procedūras, kā arī ieviest stingrākus un efektīvākus ētiskās atbildības mehānismus, jo īpaši nedeklarētu aktīvu gadījumos, lai praksē nodrošinātu jēgpilnu un efektīvu atbildību; atzinīgi vērtē progresu tādās jomās kā lobēšanas regulējums, trauksmes cēlēju aizsardzība un publiskā iepirkuma pārredzamība, kas liecina, ka mērķtiecīgas un pienācīgi īstenotas reformas var dot taustāmus rezultātus;

27. mudina Melnkalni palielināt kriminālvajāšanas un tiesvedības efektivitāti attiecībā uz smagiem noziegumiem un organizēto noziedzību, lai panāktu stabilus rezultātus galīgo notiesājošo spriedumu pieņemšanā un aktīvu konfiskācijā; norāda, ka nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas jomā Melnkalne ir panākusi ievērojamu progresu, uzlabojot savu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanas regulējumu, kā arī īstenojot ES sankcijas;

28. atzinīgi vērtē Melnkalnes pastāvīgo sadarbību ar *Frontex*, Eiropolu, *Eurojust* un Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai un apmācībai cīņā pret pārrobežu noziedzību, tostarp ieroču, narkotiku un cilvēku tirdzniecības, kā arī terorisma un ekstrēmismu apkarošanā; uzsver nepieciešamību stiprināt sadarbību cīņā pret narkotikām;

29. atkārtoti aicina Melnkalni pilnībā saskaņot savu vīzu politiku ar ES vīzu politiku, jo īpaši attiecībā uz valstīm, kas rada drošības riskus; norāda uz Melnkalnes valdības lēmumu 2025. gadā svītrot vairākas

valstis no bezvīzu režīma valstu saraksta; atgādina, ka tā ir slēgšanas kritērija prasība saskaņā ar 24. sadaļu;

30. uzsver pārredzamas un atbildīgas valsts pārvaldes, spēcīgākas administratīvās kapacitātes un profesionāla, uz nopelniem balstīta civildienesta nozīmi; ar bažām norāda, ka, turpinot plaša mēroga pieņemšanu darbā valsts pārvaldē bez pārredzamiem kritērijiem un skaidriem vajadzību novērtējumiem, tiek apdraudēti uz nopelniem balstītas darbā pieņemšanas un profesionalizācijas principi; aicina vēl vairāk depolitizēt augstākā līmeņa valsts ierēdņu iecelšanu amatā, ieviest skaidrus uz sniegumu balstītus novērtēšanas mehānismus un nodrošināt ekspertu pieredzes pēctecību;

Pamatbrīvības un cilvēktiesības

31. pauž nožēlu par to, ka Melnkalnē nacionālās minoritātes, neaizsargātās grupas, tostarp romi un ēģiptieši, personas ar invaliditāti un LGBTIQ+ personas, joprojām saskaras ar diskrimināciju, naida runu, jo īpaši internetā, un naida noziegumiem; atzinīgi vērtē nesen pieņemto Likumu par vienlīdzības aizsardzību un diskriminācijas aizliegumu; aicina stiprināt vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu attiecībā uz etniskajām kopienām, nodrošinot, ka visām etniskajām, reliģiskajām un sociālajām grupām tiek garantētas vienlīdzīgas tiesības un iespējas un tās var pilnvērtīgi un efektīvi piedalīties sabiedriskajā, politiskajā un ekonomiskajā dzīvē; atzīst to, ka minoritāšu tiesību aizsardzība ir būtiska, lai veicinātu sociālo kohēziju, demokrātisku pārvaldību un Eiropas vērtību ievērošanu; mudina Melnkalni pieņemt un īstenot visaptverošus tiesību aktus un politiku, kas novērstu diskrimināciju un veicinātu iekļautību;

32. aicina Melnkalni pilnībā īstenot Likumu par reģistrētām partnerattiecībām;

33. aicina Melnkalni īstenot deinstitucionalizācijas stratēģiju attiecībā uz personām ar invaliditāti, kā arī izveidot spēcīgu bērnu aizsardzības sistēmu, kuras pamatā ir kopienā balstīta aprūpe;

34. atzīst Melnkalnes sabiedrības etnisko daudzveidību un aicina vairāk respektēt visas vietējo kopienu un nacionālo minoritāšu valodas, tradīcijas un kultūras mantojumu; aicina Melnkalni pastiprināt centienus nodrošināt nediskriminējošu minoritāšu valodu izmantošanu izglītībā un īpašā mediju telpā valsts un vietējos medijos; aicina respektēt Kotoras līča reģiona multietnisko identitāti, jo īpaši atzīstot horvātu kopienas kultūras mantojumu; pauž dziļas bažas par pašlaik notiekošajiem apjomīgajiem būvdarbiem *UNESCO* objektā Kotoras līcī, kas ietekmē mantojuma saglabāšanu un dabas teritorijas aizsardzību, un aicina pabeigt darbu pie Miločeras parka juridiskās aizsardzības nodrošināšanas;

35. uzsver, ka delikāti un iekļaujoši jārisina ar identitāti saistītas diskusijas, lai novērstu polarizāciju un panāktu plašu vienprātību jautājumos, kas ir izšķiroši svarīgi Melnkalnes identitātei,

neatkarībai, suverenitātei un virzībai uz Eiropu; atkārtoti pauž bažas par mēģinājumiem valsts parlamentā grozīt likumu par Melnkalnes pilsonību, lai atļautu iegūt dubulto pilsonību, kam varētu būt nopietnas un ilgtermiņa sekas uz valsts lēmumu pieņemšanas procesu un identitāti; mudina iestādes turpināt apspriesties un saskaņot ar ES jebkādas iespējamās izmaiņas tiesību aktos, lai nodrošinātu gan to pilnīgu atbilstību ES acquis un starptautiskajiem standartiem, gan arī pamattiesību ievērošanu;

36. asi nosoda jebkādu naida runu, jo īpaši tiešsaistē, un naida noziegumus; atzinīgi vērtē to, ka ir palielinājies tiesvedību skaits par rasismu un naida runu, taču pauž bažas par nepietiekamu rīcību pret runām, publiskiem paziņojumiem vai simboliskām darbībām, kas slavina kara noziedzniekus vai citādi interpretē vēstures faktus; mudina Melnkalni pastiprināt iestāžu reakciju uz naida runu, nodrošināt efektīvu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, kā arī šajā ziņā pilnībā pieskaņoties ES *acquis*;

37. mudina Melnkalni nodrošināt tās pamattiesību sistēmu efektīvu piemērošanu, tostarp tiesu iestāžu pieejamību un neaizsargātu personu aizsardzību, un īstenot visus starptautisko uzraudzības struktūru ieteikumus;

38. uzsver nepieciešamību risināt sieviešu diskriminācijas jautājumu, jo īpaši attiecībā uz minoritāšu grupu sievietēm; pauž bažas par bērnu laulībām, kas nesamērīgi skar meitenes no romu un ēģiptiešu kopienām Melnkalnē; pauž nožēlu par plaši izplatīto dzimumbalstīto vardarbību un cietušo vainošanu, kā arī dzimumbalstītu naida runu un dezinformāciju, tostarp tiešsaistē, jo īpaši vēršanos pret sievietēm sabiedriskajā un politiskajā dzīvē; mudina Melnkalni pienācīgi finansēt, nodrošināt resursus, koordinēt un īstenot dzimumu līdztiesības satvaru; aicina attiecīgās iestādes pastiprināt modrību un izveidot atbalsta sistēmas personām, kas cietušas no dzimumbalstītas vardarbības un vardarbības ģimenē; aicina uzlabot datu vākšanu par vardarbību ģimenē un ar dzimumu saistītu vardarbību, ienākumiem un algām, veselību un sociālo nodrošinājumu; aicina Melnkalnes iestādes nodrošināt sieviešu plašāku politisko līdzdalību;

39. atzīmē Melnkalnes pilnīgas neiecietības politiku pret vardarbību pret žurnālistiem un nosoda viņu iebiedēšanu, kā arī visus gadījumus, kad valsts amatpersonas un politiskās partijas vēršas ar asiem verbāliem uzbrukumiem pret mediju un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, jo īpaši pret sievietēm, kas strādā medijos, un cilvēktiesību aizstāvjiem; pauž bažas par to, ka tiek izmantotas neformālas pavēstes un izmeklēšanas nopratināšanas pret žurnālistiem, publicistiem un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem par kritiku, kas vērsta pret valsts amatpersonām; aicina nodrošināt likuma ātru un efektīvu izpildi un efektīvu tiesisko aizsardzību, piešķirot prioritāti izmeklēšanu veikšanai un pilnīgai un efektīvai rīcībai saistībā ar neatrisinātajām lietām, piemēram, Duško Jovanoviča slepkavību, kā arī piemērot preventīvas sankcijas; norāda, ka Melnkalnes tiesību sistēmā trūkst

konkrētu definīciju vai paātrinātu procedūru ar mērķi identificēt un noraidīt stratēģiskas prasības pret sabiedrības līdzdalību, un aicina izveidot šādus mehānismus;

40. uzsver brīvu un plurālistisku mediju kā demokrātiskas sabiedrības stūrakmens lomu; atgādina, ka sabiedriskās raidorganizācijas un mediju regulatīvās iestādes neatkarības nodrošināšana ir viens no 23. sadaļas kritērijiem; uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt pilnīgu pārredzamību attiecībā uz mediju, tostarp tiešsaistes mediju, īpašumtiesībām un finansējumu; atzinīgi vērtē nesen veikto Audiovizuālo mediju pakalpojumu aģentūras padomes locekļu iecelšanu un uzsver, ka Aģentūrai ir jāspēj darboties neatkarīgi un bez politiskas ietekmes; pauž bažas par pastāvīgo politisko ietekmi uz sabiedrisko raidorganizāciju un aicina iestādes ievērot tiesisku procesu, atjaunot likumību un garantēt raidorganizācijas institucionālo un redakcionālo neatkarību; aicina Melnkalni saskaņot savus tiesību aktus mediju jomā ar Eiropas Mediju brīvības aktu[4] un palielināt noturību pret ārvalstu ietekmi un dezinformāciju; nolūkā novērst slēptu ārējo ietekmi uz sabiedrisko diskusiju Melnkalnē aicina nodrošināt pilnīgu pārredzamību attiecībā uz mediju īpašumtiesību struktūrām un ārvalstu finansējuma avotiem, jo īpaši gadījumos, kad tie ir saistīti ar politiskajiem dalībniekiem vai ārvalstu valstu interesēm;

41. uzteic Melnkalnes dinamisko un konstruktīvo pilsonisko sabiedrību, kurai ir būtiska un pozitīva loma reformu procesā; aicina jēgpilni iesaistīt pilsonisko sabiedrību politikas veidošanā, tostarp nodrošinot sistemātiskāku iesaisti un savlaicīgu piekļuvi attiecīgajai informācijai; aicina iestādes nodrošināt, ka ar pievienošanos ES saistītā likumdošanas procesā netiek apietas sabiedriskās apspriešanas prasības un iedibinātie līdzdalīgas pārvaldības standarti; aicina pēc ilga pārtraukuma atsākt Valdības un nevalstisko organizāciju sadarbības padomes darbu, lai veidotu sadarbības attiecības un jau agrīnā posmā patiesi iesaistītu pilsonisko sabiedrību pārredzamā likumdošanas procesā;

42. aicina Melnkalni efektīvi īstenot ieteikumus, ko sniegusi Eiropas Komiteja spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai; ar bažām atzīmē pieaugošo sūdzību skaitu par spīdzināšanu un liecību izspiešanu, lietu uzkrāšanos un to, ka netiek pietiekami izmantoti tādi aizsardzības pasākumi kā, piemēram, nopratināšanu audiovizuālā ierakstīšana; pauž nožēlu par nekonsekventajām atstādināšanām un disciplinārajām sankcijām, kā arī par viegliem sodiem policijas ļaunprātīgas rīcības gadījumos, un aicina veikt tūlītēju, efektīvu un objektīvu izmeklēšanu;

---

[4] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1083 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko izveido vienotu satvaru mediju pakalpojumiem iekšējā tirgū un groza Direktīvu 2010/13/ES (Eiropas Mediju brīvības akts) (OV L, 2024/1083, 17.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

Izlīgums un labas kaimiņattiecības

43. atzinīgi vērtē to, ka Melnkalne 2026. gada 5. jūnijā Tivatā rīkos ES un Rietumbalkānu valstu samitu, kas nodrošina nozīmīgu platformu reģionālās sadarbības stiprināšanai, pievienošanās procesa virzīšanai, ekonomiskās integrācijas veicināšanai un kopīgu problēmu risināšanai;

44. uzsver labu kaimiņattiecību un reģionālās sadarbības būtisko nozīmi paplašināšanās procesā; atgādina, ka labas kaimiņattiecības ir viens no galvenajiem kritērijiem, lai novērtētu Melnkalnes virzību pievienošanās procesā saskaņā ar ES sarunu pamatnostādnēm; aicina savstarpējas cieņas rast konstruktīvus risinājumus neatrisinātajiem divpusējiem jautājumiem, par prioritāti izvirzot iedzīvotāju intereses; atgādina, ka būtu jāizvairās no neatrisinātu divpusēju un reģionālu strīdu izmantošanas, lai bloķētu kandidātvalstu pievienošanās procesus; atzinīgi vērtē centienus stiprināt divpusējo dialogu starp ES dalībvalstīm un Melnkalni kā konstruktīvu mehānismu neatrisināto jautājumu risināšanai un uzticības stiprināšanai;

45. atzinīgi vērtē Melnkalnes konsekvento progresu kara noziegumu lietu izskatīšanā; tomēr norāda, ka kopš 2024. gada jūnija Īpašā valsts prokuratūra nav sākusi nevienu jaunu izmeklēšanu un nav uzrādījusi nevienu apsūdzību kara noziegumu lietās, un ka nav panākts nekāds progress saistībā ar komandieru atbildību; uzsver nepieciešamību pastiprināt centienus un turpināt krāt uzticamu un ilgtspējīgu pieredzi efektīvas izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un kara noziegumu lietu izskatīšanu jomā, tostarp augsta līmeņa lietās, rīkojoties saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un standartiem; šajā sakarā uzsver piekļuves arhīviem nozīmi;

46. aicina Melnkalni turpināt rīkoties proaktīvi, lai nodrošinātu tiesu pieejamību un efektīvu atlīdzību cietušajiem, tostarp sniedzot institucionālu atbalstu, kā arī nodrošinot atbilstošu un taisnīgu kompensāciju visiem, kas 20. gs. 90. gados bija karagūstekņi nometnēs Melnkalnē; atzinīgi vērtē reģionālo sadarbību šajos jautājumos un aicina uz pilnīgu sadarbību reģionā un ar ES dalībvalstīm, tostarp pierādījumu apmaiņu un bezvēsts pazudušo personu likteņa noskaidrošanu; atzinīgi vērtē to, ka Melnkalnē pēc Horvātijas Republikas lūguma ir apcietināta persona, kas aizmuguriski notiesāta par kara noziegumiem pret karagūstekņiem, un uzteic abu valstu kompetento iestāžu sadarbību šajā lietā;

47. atkārtoti pauž bažas par dažu politisko dalībnieku izteiktajiem politiskā revizionisma viedokļiem, kas apdraud atbildību un padziļina sabiedrības šķelšanos; stingri nosoda jebkādu kara noziedznieku glorificēšanu un kara noziegumu publisku noliegšanu;

48. pauž bažas par reģionā izplatītajām politiskajām koncepcijām un vēstījumiem, ar kuriem tiek aicināts uz pārrobežu apvienošanos vai

koordināciju, pamatojoties uz etnisko identitāti, tostarp tā saukto „Serbu pasauli“, un kuri apšauba kaimiņvalstu suverenitāti un teritoriālo integritāti; aicina visus reģionālos dalībniekus respektēt Melnkalnes neatkarību un atturēties no iejaukšanās tās iekšējās lietās; uzsver, ka šādi vēstījumi nav saderīgi ar labu kaimiņattiecību principiem un ES pievienošanās procesu; uzsver, ka Rietumbalkānu nākotne ir saistīta ar Eiropas integrāciju, nevis ar konkurējošām ģeopolitiskām ietekmes sfērām;

49. atkārtoti aicina atvērt arhīvus, kas attiecas uz bijušās Dienvidslāvijas republikām, un piešķirt piekļuvi bijušās Dienvidslāvijas slepenā dienesta un Dienvidslāvijas Tautas armijas slepenā dienesta lietām, lai komunistiskās ēras noziegumus varētu rūpīgi izpētīt un risināt;

50. aicina atrisināt neatrisinātos īpašumtiesību jautājumus; uzsver, ka neatrisināto īpašumtiesību jautājumu, tostarp restitūcijas, atrisināšana ir būtiska, lai Melnkalne varētu izpildīt savas saistības saskaņā ar 23. sadaļu, un tas joprojām ir svarīgs kritērijs sarunu slēgšanai pamattiesību jomā;

Sociālekonomiskās reformas

51. atzinīgi vērtē Melnkalnes iesaistīšanos ES izaugsmes plānā Rietumbalkāniem; atzinīgi novērtē valsts panākumus reformu programmas īstenošanā, kuras ietvaros izmaksāti 18 miljoni EUR, un mudina turpināt tās īstenošanu; uzsver, ka reformu īstenošanā ir svarīgi sasniegt izmērāmus un ilgtspējīgus rezultātus, jo īpaši tiesiskuma un valsts finanšu pārvaldības jomā;

52. turpina mudināt Melnkalni pilnībā un efektīvi izmantot visu tai piešķirto ES finansējumu, tostarp uzlabot administratīvās spējas, paātrināt plānošanu un līgumu slēgšanu un uzlabot koordināciju; uzsver, ka ir svarīgi visos posmos, tostarp reformu pasākumu izstrādē, projektu īstenošanā un rezultātu uzraudzībā, plaši un jēgpilni iesaistīt ieinteresētās personas, tostarp vietējās iestādes, uzņēmumu apvienības, sociālos partnerus un pilsonisko sabiedrību; atgādina par ES finansiālā atbalsta nosacījumiem, saskaņā ar kuriem finansējums ir atkarīgs no reāla progresa reformu īstenošanā un tiesiskuma ievērošanas;

53. atzinīgi vērtē Melnkalnes faktisko dalību Vienotajā eiro maksājumu telpā *(SEPA)*, kas ir būtisks solis ceļā uz ciešāku finanšu integrāciju ar ES un zemākām darījumu izmaksām iedzīvotājiem un uzņēmumiem; ņem vērā sākotnējos secinājumus, kas liecina par ievērojamiem darījumu izmaksu ietaupījumiem kopš pievienošanās *SEPA* 2025. gada oktobrī;

54. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu sākt sarunas ar Rietumbalkānu partnervalstīm, tostarp Melnkalni, par ES režīma “viesabonēšana kā mājās” paplašināšanu, tādējādi ļaujot iedzīvotājiem un uzņēmumiem gūt labumu no netraucētas mobilās savienojamības par iekšzemes tarifiem visā ES un Rietumbalkānos,

kas veicina cilvēku savstarpējos kontaktus, stiprina ekonomiskās saites, atbalsta izglītības apmaiņu un sekmē tūrismu; uzsver, ka šī iniciatīva ir konkrēts solis ceļā uz padziļinātu pirmspievienošanās integrāciju, ar to atbalsta pārrobežu sociālās un ekonomiskās saites un sniedz iedzīvotājiem taustāmus ieguvumus jau labu laiku pirms pilnīgas dalības ES; atzinīgi vērtē Padomes atļauju sākt sarunas par režīma "viesabonēšana kā mājās" attiecināšanu arī uz Rietumbalkānu partnervalstīm un aicina savlaicīgi noslēgt divpusējus nolīgumus ar tām;

55. atzīmē Melnkalnes ekonomisko izaugsmi un mudina valsti turpināt ievērot fiskālo disciplīnu, īstenot strukturālās reformas, uzlabot pārvaldību un veikt pasākumus, kas nepieciešami, lai veicinātu konkurētspēju, privātā sektora izaugsmi, ārvalstu investīcijas, kā arī sociālo un ekonomisko attīstību; mudina Melnkalni saskaņot muitas, sociālo un nodokļu politiku ar ES standartiem, tostarp nodrošināt pārredzamību un efektīvu nodokļu informācijas apmaiņu, jo tā var panākt progresu 16. sadaļā; aicina Melnkalni pieskaņoties ES ārvalstu tiešo investīciju izvērtēšanas sistēmai, jo īpaši stratēģiskās nozarēs, piemēram, enerģētikā, telekomunikācijās, kritiskajā infrastruktūrā un medijos, lai novērstu stratēģisko atkarību un aizsargātu kritisko infrastruktūru un galvenās ekonomikas nozares; atzinīgi vērtē pirmo ES un Melnkalnes investīciju konferenci kā spēcīgu signālu par ekonomisko saišu padziļināšanu;

56. aicina Melnkalni veicināt publisko pakalpojumu digitalizāciju un uzlabot ar uzņēmējdarbību saistīto profesionālo apmācību; uzsver, ka visās digitālajās sistēmās ir jānodrošina iedzīvotāju personas datu un sensitīvu datu aizsardzība; atzinīgi vērtē aicinājumus integrēt visas Rietumbalkānu valstis ES digitālajā vienotajā tirgū vēl pirms pievienošanās ES;

57. aicina Melnkalni ar labāku tiesisko regulējumu un uzlabotu pārkāpumu atklāšanu stiprināt cīņu pret korupciju publiskajā iepirkumā un aicina to nodrošināt, ka visi starpvaldību nolīgumi pilnībā atbilst ES noteikumiem un principiem;

Enerģētika, vide un savienotība

58. mudina Melnkalni pastiprināt centienus virzībā uz ilgtspējīgu un zaļu pārkārtošanos un beidzot pieņemt un īstenot nacionālo enerģētikas un klimata plānu; uzsver enerģētiskās drošības un piegādes avotu diversifikācijas nozīmi, stratēģiskās atkarības no ārējiem dalībniekiem samazināšanu, kā arī to, cik svarīga ir pilnīga integrācija reģionālajā un Eiropas enerģētikas tirgū; aicina panākt pilnīgu saskaņotību ar elektroenerģijas integrācijas paketi un ieviest stingrākus energoefektivitātes pasākumus; aicina saskaņot tos ar ES piegāžu drošības standartiem un pārredzamām iepirkuma procedūrām;

59. aicina Melnkalni pastiprināt centienus, lai izpildītu 27. sadaļas slēgšanas kritērijus, un paātrināt saskaņošanu ar ES vides *acquis* un tā efektīvu īstenošanu visās attiecīgajās nozarēs, tostarp gaisa kvalitātes, ūdens, dabas aizsardzības, atkritumu apsaimniekošanas, rūpnieciskā piesārņojuma un klimata pārmaiņu jomā, un pieņemt gaisa kvalitātes un dabas aizsardzības stratēģijas un rīcības plānus, kā arī vietējos atkritumu apsaimniekošanas plānus; atzinīgi vērtē to, ka Melnkalne ir pievienojusies ES programmai *LIFE*; aicina visas puses panākt vienošanos par notekūdeņu attīrīšanas iekārtu Zetas pašvaldībā, ievērojot gan nepieciešamību uzbūvēt šo iekārtu, gan ņemot vērā vietējo iedzīvotāju bažas;

60. aicina Melnkalni ar juridisko aizsardzību un attiecīgo ES direktīvu ievērošanu izsargāt teritorijas ar augstu bioloģiskās daudzveidības vērtību, tostarp „Emerald“ teritorijas un teritorijas, kurām nākotnē tiks piešķirts „Natura 2000“ statuss; aicina Melnkalni ievērojami paātrināt “Natura 2000” tīkla izveidi un efektīvu īstenošanu, pilnībā saskaņot to ar ES vides *acquis* un nodrošināt, ka aizsargājamo teritoriju identificēšana, noteikšana un pārvaldība balstās uz zinātniskiem kritērijiem un pārredzamiem sabiedriskās apspriešanās procesiem; aicina stingrāk īstenot dzīvnieku labturības tiesību aktus;

61. aicina Melnkalni stiprināt savas administratīvās un uzraudzības spējas valsts un vietējā līmenī, kā arī uzlabot iestāžu savstarpējo koordināciju un lēmumu pieņemšanu par infrastruktūras projektiem, tostarp nodrošinot efektīvu koordināciju starp stratēģiskajiem vides novērtējumiem, ietekmes uz vidi novērtējumiem un atbilstošajām novērtēšanas procedūrām; aicina Melnkalni pārorientēt savu transporta politiku uz ilgtspējīgu un viedu mobilitāti;

62. uzsver reģionālā transporta un enerģētikas savienojamības nozīmi kā Rietumbalkānu ekonomiskās attīstības un stabilitātes galveno elementu un atbalsta projektus, kas stiprina integrāciju ar ES dalībvalstīm; pauž bažas par to, ka profesionālie autovadītāji no Rietumbalkānu valstīm nesen rīkoja blokādes pie robežšķērsošanas punktiem uz Šengenas zonu saistībā ar ES ieceļošanas/izceļošanas sistēmas ieviešanu no 2025. gada oktobra; uzsver, ka ilgstoši traucējumi var negatīvi ietekmēt piegādes ķēdes, tirdzniecības plūsmas un ekonomiskās attiecības starp ES un Melnkalni; aicina Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm izvērtēt iespējamos pragmatiskos un juridiski pamatotos risinājumus, kas līdzsvarotu transporta nozares darbības realitāti ar nepieciešamību saglabāt Šengenas *acquis* integritāti, nodrošinot atbilstošas garantijas un novēršot jebkādu ļaunprātīgu izmantošanu;

°

° °

63. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei

ārlietās un drošības politikas jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī iztulkot to melnkalniešu valodā un nosūtīt Melnkalnes prezidentam, valdībai un parlamentam.